

Lezen: Lucas 4:14-21

Tekst: Jesaja 61:1-3

Bezoek de gevangenen!!

Kindermoment:

Slide (plaatjes) (Daltons, Zwarte jongens, Vlugge Japie, B2 en de Baron)

Wat valt op aan deze boeven? Wat voor kenmerken hebben ze?

...

Maar zo is het natuurlijk niet. Boeven en andere schurken. Je herkent ze niet zomaar. Ze zijn net als wij. Zien er net zo uit. Gedragen zich vaak niet opvallend. Iedereen kan een boef zijn. Daarover gaat de preek.

Slide **Bezoek de gevangenen**

Mijn broeder en mijn zuster, volgende week zal ik laten zien: bezoek de zieken, dat heeft te maken met mensen die aan de rand van de samenleving zijn komen te staan. Door ouderdom, ziekte, handicap of andere moeiten. Om die door jouw contact weer verbinding met het gewone leven te geven. Een volwaardige plek in jouw kring. En dat ze zo gezien worden en er bij horen.

Maar wat voegt het bezoeken van gevangenen daar eigenlijk aan toe. Vallen die ook niet onder de categorie hierboven? Ze staan buiten de samenleving. En door jouw aandacht krijgen ze weer verbinding. En dat is waar het Jezus om te doen is, ook bij het bezoeken van zieken. Er is echter één groot verschil. Daar gaan we het over hebben.

Maar eerst een vraag die je vooraf moet stellen:

Slide Wat is gevangenschap?

Veel mensen hebben de neiging om dit te vergeestelijken. Zo van: we zitten allemaal gevangen. We zitten allemaal wel aan meerdere dingen vast. Worden geboeid door allerlei dingen. De zonde heeft ons in de greep. De duivel heeft zo vat op ons. We zitten vast in patronen en systemen. We zitten gevangen in de economie en in sociale structuren. Misschien voelen we ons wel klem zitten in de kerk. Of in je familie. Allerelei dingen waarin wij gebonden zijn. En gebonden zijn, dat is niet positief. Je zit gevangen.

Maar dat is niet wat Jezus hier bedoelt. Hij heeft het volgens mij duidelijk over allerlei categorieën mensen. Die *echt* in die bepaalde omstandigheden zitten. Anders kun je alles wel gaan vergeestelijken bij deze werken van barmhartigheid. Maar dat is niet de bedoeling.

Tegelijk zit er wel een geestelijke kant aan. Daar kom ik zo nog op terug. Maar het gaat hier dus concreet en aards om mensen die honger hebben, dorst hebben, naakt zijn, vreemdeling of ziek. En die

categorieën kun je wel uitbreiden. Maar niet zo dat het vergeestelijkt. Het gaat om concrete mensen in concrete situaties. Jouw geloof is niet een zweverig geloof, maar betekent ook wat voor de mensen om je heen. Ze kunnen dat aan je merken.

Dus nu: bezoek de gevangenen.

Slide Het grote verschil

Bezoek de gevangenen. Ik vind dat van heel andere orde. Het bleef een beetje bij me vandaan toen ik hier over nadacht. Het kwam niet dichtbij. En ik vroeg me af waarom? Waarom doet dit me minder dan al die andere werken van barmhartigheid die we gehad hebben?

Het antwoord is verrassend simpel. Gevangenen? Die hebben iets gedaan. Die hebben het verdiend. Die zijn schuldig. Ze zitten daar niet voor niets. Ze hebben het er naar gemaakt. Dat geldt voor al die andere mensen die Jezus noemde niet. Ziekte, honger, dorst, naaktheid en ontheemd zijn. Dan ben je slachtoffer. Van omstandigheden. Van gebrokenheid. Van wat anderen je aandoen. Van natuurgeweld. Je kunt er niets aan doen.

Maar hier heeft Jezus het ineens over *daders*. Mensen die schuldig zijn en daarom opgesloten zitten. Mensen die iets misdaan hebben. En ik heb de neiging om vanuit mezelf te zeggen: eigen schuld, dikke bult. Jammer voor ze, maar ze hebben het verdiend. Waarom zou ik mijn kostbare tijd gaan besteden aan zulke misdadigers? Er zijn genoeg goedwillende mensen aan wie mijn liefde beter besteed is.

Dus dat is het grote verschil met al die anderen. Daders. Schuldig. Misschien zitten er in die gevangenis wel kinderverkrachters. Of mensen die jou persoonlijk iets aangedaan hebben. Mensen die bij jou ingebroken hebben. Of die doorreden nadat ze met hun dronken kop iemand aanreden. Iemand die je kent. Misschien zit daar wel die fraudeur, door wie jij nu niet van je pensioen kunt genieten. Of die enge man, die dreigend met een mes in je winkel stond. Daders zijn ze. Schuldig. En moet ik die gaan bezoeken? Ik kijk wel linker uit. Van mezelf.

En Jezus zegt: bezoek de gevangenen. De daders. De schuldigen. Zij die in de maatschappij op geen enkele compassie kunnen rekenen. Bezoek de gevangenen. Als christen ga je anders om met mensen die schuldig zijn.

Daarover nu eerst een filmpje. We zien Dylann Roof. Hij heeft in een kerk 9 mensen doodgeschoten. En via een videoverbinding mogen de nabestaanden iets tegen hem zeggen. Kijk maar:

Slide Fragment van Jinek

...

Ik vind dat onvoorstelbaar. Hoe kan dat? Hoe kun je zo vergevingsgezind zijn? Hoe kun je, zonder dat die jongen enig teken van berouw laat zien. Hoe kun je zo mild zijn? En vergeven?

Daarvoor moeten we terug naar Jezus.

Slide Jezus

We lazen Jesaja. En Jezus die zegt: dat is in mij vervuld. In de synagoge van Nazaret. En dan die ene zin: *ik kom gevangenen hun vrijlating bekend maken*. Hoe zit dat?

Nou, Jezus zit daar in de synagoge van zijn dorp. Hij kent de mensen. Hij weet wat ze op hun kerfstok hebben. Hij weet van hun jeugdzonden. Hij weet hoe vast ze zitten in familiepatronen en in slechte gewoontes. Hij kent ze door en door. Hij is tussen ze opgegroeid.

En dieper nog: hij kent hun hart. Hij weet hoe de mensheid vast zit in de zonde. Gebonden door de duivel. En dat is geen theorie van erfzonde ofzo. Nee, hij ervaart het. Hij ziet het. En wij zien het toch ook. Al die dingen die we eerder in deze serie zagen. Vreemdelingen. Hongerigen. Dorstigen. Naakten. Wat een schuld van de mensheid komt daar achter vandaan. Wat veroorzaken wij een pijn en verdriet voor anderen. Het confronteert ons met onze schuld.

En als Jezus dan rondloopt op aarde. En alleen maar schuldigen ziet. Alleen maar mensen die vast zitten in zonden. Die er niet uit kunnen komen op eigen kracht. We zouden in zijn ogen allemaal de gevangenis in moeten. En hij had kunnen denken: eigen schuld. Hij had kunnen kiezen om lekker in de hemel te blijven. En ons het zelf uit te laten zoeken.

Maar hij heeft ons opgezocht in onze gevangenis. Allemaal schuldige mensen. Niemand die aandacht, liefde, hoop of bevrijding verdient. En hij geeft het. Hij is gekomen om aan armen het goede nieuws te brengen, aan gevangenen hun vrijheid bekend te maken, aan blinden het herstel van hun zicht. Aan onderdrukten vrijheid te geven. Hij is gekomen om het genadejaar van de Heer uit te roepen. Hij is gekomen voor jou en mij. Om je te bevrijden. Echt vrij te maken. Je een nieuw leven te geven. Vrij van zonde, schuld en schaamte. Dat is het wonder van genade. En die genade verandert je.

Slide Zijn genade verandert je

Als je beseft dat je zo, als schuldige. Als vijand zelfs. Dat je zo door Jezus gered bent. Dat het wonder van geloof zomaar aan je gegeven is. Terwijl jij nog niet eens beterschap beloofd had. Of vergeving gevraagd. Ja, dan verandert dat je leven. Je wordt zo enorm in de vrijheid gezet. Dat je die wilt gebruiken om ook anderen die vrijheid te gunnen.

Zelfs aan schuldige mensen. Mensen waarvan je weet dat ze fout zitten. En soms zelfs fout *zijn*. Dat wist en weet Jezus ook van jou. En toch was hij niet te beroerd om ons hier in deze wereld op te zoeken. In jouw gevangen mensen bestaan. Hij kijkt je aan. Raakt je aan. Houdt van je. En neemt je mee in zijn plannen.

Zo zitten er schuldige mensen in de gevangenis. Of neem Daryll Roof. Hij had geen spijt. Was zelfs trots op zijn daad. En toch vergeven de nabestaanden hem. Zo ver gaat vergeving. Zo ver gaat Jezus. Voor jou. Als je dat door Gods genade door krijgt. Dan verander je. Je rekent anderen niet meer af op

hun schuld. Hoe groot die schuld ook is. Je leeft. Ja, je leeft werkelijk vanuit vergeving. Zo mag je naar jezelf kijken. En zo kijk je dus ook naar anderen. Je ziet die andere via Christus. Als geliefd mens.

En dat werkt concreet uit. Op allerlei manieren. Het is te merken aan hoe je met je buren, je collega's, je vrienden en familie omgaat. Het is te merken aan hoe je met je man, je vrouw en je kinderen om gaat. Met je broeders en zusters in Christus. Niet alleen mooie woorden. Niet alleen belijden. Nee, een veranderd leven! Dat is wat Jezus je geeft.

En als je dan aan gevangenen denkt. Jezus zegt in de Bergrede ergens: geef zonder bijbedoelingen. Zonder iets terug te verwachten. Nou, dat gaat zeker op voor gevangenen. Doe het niet om iets terug te verwachten. Als je met een schrijfactie van Amnesty International meedoet. Of als je je meldt als vrijwilliger bij gevangenzorg. Als je die pedofiel die zijn straf uitgezeten heeft welkom heet in je straat. Waar je het concreet kan maken moet je dat doen. Bezoek de gevangenen. Dat heeft duidelijk een geestelijke kant. Omdat jij leeft van genade. Maar het gaat wel om echte gevangenen. Die schuldig zijn. Maar die zitten te springen om aandacht en meeleven. Siem zal daar straks nog wat meer over vertellen.

...

Weet u wat ik hier een mooie tekst vind:

Slide Lucas 22:³⁷ Want ik zeg jullie: wat geschreven staat, moet in mij tot vervulling komen, namelijk: "Hij werd gerekend tot de wettelozen." Inderdaad, nu wordt voltrokken wat over mij gezegd is.'

4

Je zou in plaats van wettelozen ook 'misdadigers' kunnen vertalen. Marcus verbindt dit aan de twee misdadigers die naast Jezus gekruisigd worden. – dat lees je in de NBV niet meer trouwens, want het was maar in een klein aantal handschriften . Maar goed – ik heb ook zelf altijd gedacht dat dit gaat over de twee die naast hem gekruisigd worden. Maar is het niet veel meer zo dat het om ons allen gaat? Jezus wordt straks schuldig gemaakt. Hij wordt onder de misdadigers gerekend. Namelijk onder jou en mij en iedereen hier in de kerk. Zoals Paulus ook schrijft in 2 Korintiërs 5

Slide ²¹ God heeft hem die de zonde niet kende voor ons één gemaakt met de zonde, zodat wij door hem rechtvaardig voor God konden worden.

Wij zijn die misdadigers. Nee, wij lopen niet in gestreepte pakken. En zijn niet gekleed als zware jongens. En we gedragen ons uiterlijk vaak keurig. Maar wij zijn bevrijd uit de gevangenschap van de duivel. Van onszelf zijn we niet beter dan die jongens en meisjes die achter tralies zitten.

En juist omdat wij bevrijd zijn willen we anderen ook in de ogen zien. Zoals Jezus ons opzoekt, zo zoeken wij ook anderen op. Die achter tralies zitten. En misschien wel door niemand worden geaccepteerd. Wij leven van vergeving. Jezus identificeerde zich met jouw leven. Jij mag je daarom identificeren met gevangenen. Die door eigen schuld klem zitten. Vast zitten. Zoek ze op.

Ten slotte deze tekst om mee naar huis te nemen en te overdenken:

Slide

Hebreeën 13: ¹ Houd de onderlinge liefde in stand ² en houd de gastvrijheid in ere, want zo hebben sommigen zonder het te weten engelen ontvangen. ³ Bekommer u om de gevangenen alsof u samen met hen gevangen zat, en om de mishandelden als om mensen die net zo'n lichaam hebben als u.

Amen